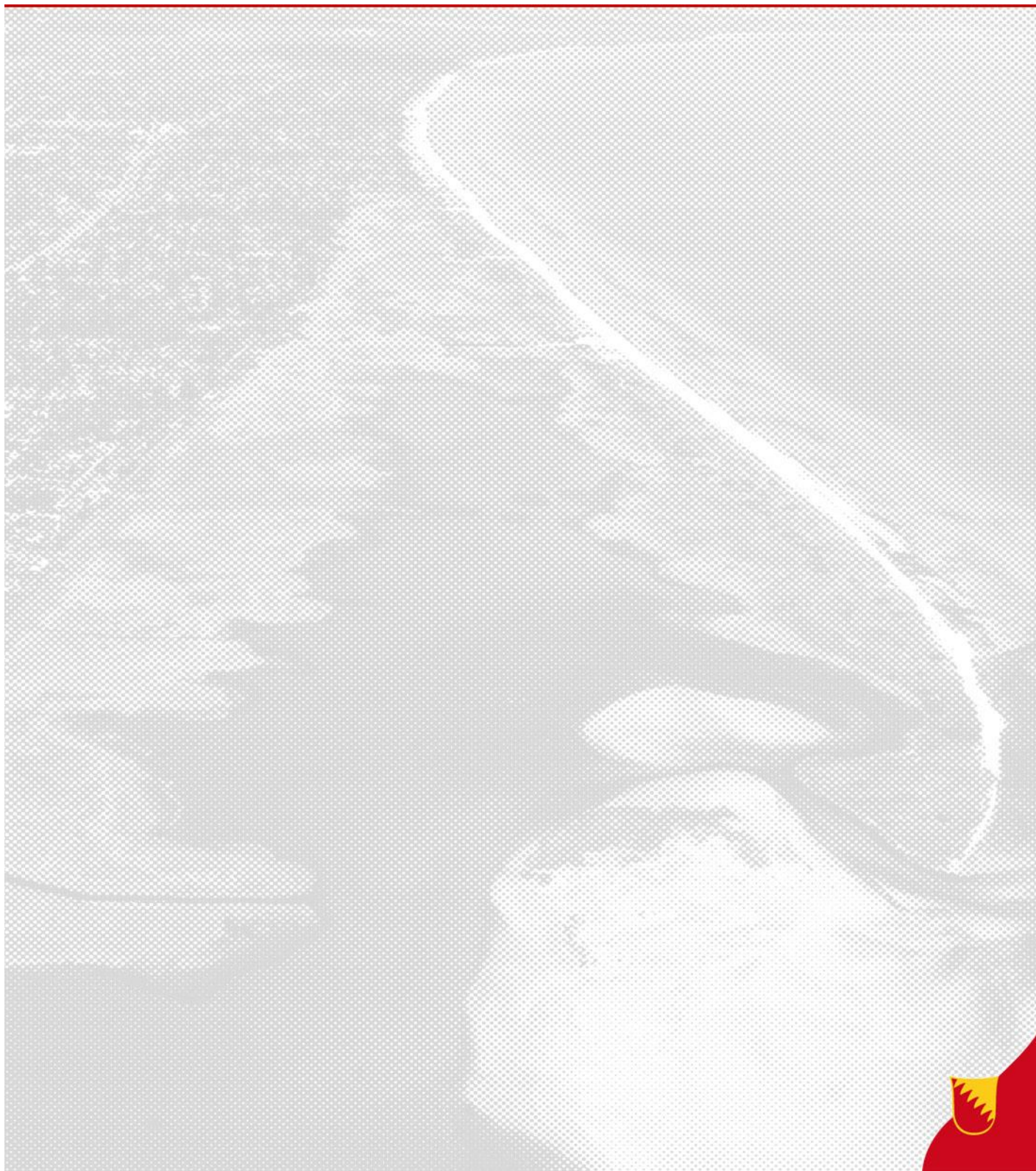

FOLKEOPLYSNINGSPOLITIK

- I SOLRØD KOMMUNE

FORORD

Byrådet præsenterer her en samlet folkeoplysningspolitik for Solrød Kommune.

Folkeoplysningspolitikken beskriver den overordnede ramme for Solrød Kommunes indsats på folkeoplysningsområdet, og skal ses i sammenhæng med kommunens andre politikker, eksempelvis Kommuneplanen 2009-2021, Fritids- og Kulturpolitikken, Sundhedspolitikken m.fl.

Folkeoplysningsområdet omfatter alle de tilbud og muligheder for et aktivt fritidsliv, som idrætsforeninger, aftenskoler, uniformerede korps, kulturelle foreninger m.fl. skaber og organiserer. Det er under den folkeoplysende virksomhed, at vi aktivt udvikler og plejer fællesskaber og kompetencer, hovedsageligt båret ud fra et idé- og lystbetonet princip.

Solrød Kommune prioriterer, at borgerne og kommunen tilsammen skaber et aktivt og alsidigt kultur- og fritidsliv. Hvad enten man er idrætsudøver i en forening, bliver klogere på verden eller sig selv i aftenskolerne, nyder fællesskaber og lærer om naturen i spejderbevægelsen, eller udfolder sit kreative talent, så vælger den enkelte borger aktivt hvorledes fritiden skal bruges. Dette valg er en investering, som giver afkast i form af livskvalitet, sundhed, velvære og glæde.

I det følgende er opstillet en vision, en række grundlæggende værdier samt overordnede mål for folkeoplysningspolitikken i Solrød Kommune. Visionen er det langsigtede mål med den folkeoplysende virksomhed, mens værdierne og målsætningerne er de overordnede principper for arbejdet på folkeoplysningsområdet i kommunen. Visionen, værdierne og målene er styrende for de indsatser og projekter, der sættes i gang i Solrød Kommune.

VISIONER FOR FOLKEOPLYSNINGSPOLITIKKEN

Solrød Kommune er en naturskøn del af hovedstadsområdet, et dejligt sted at bo og et godt sted at udfolde sig i fritiden.

Solrød Kommunes aktive og selvrealiserende borgere bidrager til et aktivt og trygt hverdagsliv med fokus på velfærdsskabende og sundhedsfremmende aktiviteter.

Fælles fritids- og kulturoplevelser styrker lokal identitet og fællesskab, mens foreningstraditionen udvikles under hensyn til øget selvbestemmelse, medansvar og respekt for indbyrdes forskelle.

VÆRDIER I FOLKEOPLYSNINGSPOLITIKKEN

- Folkeoplysningspolitikken bygger på værdier om fællesskab og den enkelte initiativtagers idégrundlag.
- Folkeoplysningspolitikken skal sikre alsidighed med tilbud på mange interesseområder og på forskellige niveauer for borgere i alle aldre, samt borgere med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser.
- Folkeoplysningspolitikken gennemføres i samspil mellem borgerne, de frivillige foreninger, voksenundervisningen og kommunen, og bygger således på partnerskaber, samarbejde, gensidig forpligtelse og respekt.

OVERORDNEDE MÅL I FOLKEOPLYSNINGSPOLITIKKEN

- Solrød Kommune lægger vægt på mangfoldighed i folkeoplysningens tilbud. Bredden skal fastholdes i såvel omfanget af tilbud som udbredelsen af aktiviteter i kommunen.
- Solrød Kommune ønsker at udvikle tilbud om folkeoplysende aktiviteter, hvilket indbefatter gode oplevelser, udfoldelsesmuligheder, kompetenceudvikling, fællesskab og forebyggelse. Derudover vil motion og livslang læring have betydning for borgernes sundhed og trivsel livet igennem.
- Men folkeoplysningens tilbud skal også udvikles, således at de med åbenhed og fleksibilitet understøtter aktivitetsniveauet og giver mulighed for at sætte fokus på særlige indsatsområder. Det kunne eksempelvis være indsatser, der fremmer dagtilbud, sundhed, aktiviteter for særlige målgrupper, styrkelsen af integration m.v.

- Solrød Kommune vil sikre, at alle borgere og foreninger har mulighed for at iværksætte nye initiativer og kender mulighederne for støtte til både organiserede og selvorganiserede aktiviteter.

INDSATSOMRÅDER

Det er folkeoplysningens kerneopgave at give mennesker redskaber til at begå sig i den tid og det samfund, de lever i, så den enkelte ikke bare bliver en passiv tilskuer til tilværelsen, men en aktiv deltager. Folkeoplysningen bidrager blandt andet til demokrati og aktivt medborgerskab, sammenhængskraft, dannelse og myndiggørelse af borgerne.

Det gør folkeoplysningen på mange måder. Det sker gennem det sociale samvær og mødet med andre mennesker - gennem aktiv deltagelse i det bagvedliggende foreningsarbejde - gennem fysisk aktivitet - ved at tilegne sig viden, færdighed eller ny indsigt gennem undervisning og debat - og ved at dele egne erfaringer, viden og færdigheder med andre.

I den nye folkeoplysningslov er fremme af demokrati og aktivt medborgerskab som noget nyt skrevet ind i formålet for både den folkeoplysende voksenundervisning, det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, daghøjskoler og Folkeuniversitetet.

I henhold til folkeoplysningslovens § 34 skal politikken sætte fokus på seks hovedområder.

1. Overordnede målsætninger for borgernes deltagelse i folkeoplysningen.
2. Ressourcer og rammer for folkeoplysningen, herunder med særligt fokus på de fysiske rammer set i lyset af udviklingen i befolkningens aktivitetsmønstre.
3. Samspil og sammenhæng mellem folkeoplysningen og selvorganiserede grupper og aktiviteter, herunder rammer for en kommunal udviklingspulje.
4. Samspillet mellem folkeoplysningen og øvrige politikområder, herunder også etableringen af partnerskaber
5. Afgrænsning af folkeoplysningsaktiviteter i forhold til tilgrænsende aktiviteter i regi af kommercielle udbydere, biblioteker, formelle uddannelsesinstitutioner m.v.
6. Den fremtidige brugerinddragelse som styrker det aktive og demokratiske medborgerskab.

Med disse hovedområder sikres og synliggøres en bevidst og planlagt udvikling af de rammer, som de folkeoplysende aktører kan agere inden for.

Folkeoplysningspolitikken med dennes strategier og indsatsområder styrker nærdemokratiet, og via kravet om brugerindflydelse og formelle strukturer for inddragelse af borgerne og folkeoplysningens lokale aktører kan det lokale demokratiske medborgerskab udvikles.

Folkeoplysningspolitikens hovedområder giver samtidig Solrød Kommune en god mulighed for at se de folkeoplysende aktiviteter i et bredere perspektiv. Eksempelvis kan aktiviteter i selvorganiserede grupper inddrages og understøttes, og udvik-

lingsprojekter under den folkeoplysende virksomhed kan støttes i kortere eller længere forløb.

Endelig kan folkeoplysningen bidrage til at løfte nogle af de opgaver og udfordringer, som samfundet står over for, ved at folkeoplysningspolitikken er med til at prioritere særlige indsatsområder, eksempelvis på områder som integration, forebyggelse, dagtilbud m.v.

En grundlæggende ambition i eventuelle samarbejde og partnerskaber mellem kommunen og folkeoplysningens aktører er, at forskydningen fra kommunalt regi til foreningsregi motiverer deltagerne/borgerne til at tage et større ansvar for eget liv og ansvar for det fælles. Det er dog samtidig afgørende at disse samarbejder og partnerskaber indgås i fuld frivillighed og med foreninger, som har forudsætningerne, engagementet, interessen og ressourcerne til at indgå heri.

Folkeoplysningspolitikken indhold er udfærdiget i et tæt samarbejde med brugerne på det folkeoplysende område, og politikken hovedområder er nedenfor opdelt i politiske mål, handlinger og generelle informationer.

Rammer for folkeoplysningen

I henhold til folkeoplysningslovens kapitler 2-8 sikrer Solrød Kommune rammerne for aktiviteter under folkeoplysningen, hvilket omfatter henholdsvis lokaler og faciliteter, tilskuds- og støttemuligheder samt vilkår og betingelser for at kunne agere effektivt som forening eller initiativtager i Solrød Kommune.

Politiske mål

- Solrød Kommune ønsker, at der stilles en varieret vifte af hensigtsmæssige og veldrevne lokale faciliteter til rådighed for initiativer under folkeoplysningen, og at eksisterende lokaler og baner udnyttes bedst muligt.
- Solrød Kommune ønsker at udvikle eksisterende og fremtidige rammer for den folkeoplysende virksomhed ud fra principper om nærhed, tilgængelighed og fleksibilitet.
- Solrød Kommune ønsker at lægge vægt på øget samarbejde på folkeoplysningsområdet. Et forstærket netværk såvel foreningerne imellem som mellem foreningslivet og de kommunale institutioner vil, ligesom øget samarbejde med erhvervslivet og private samt på tværs af kommuner, tilføre folkeoplysningsområdet flere muligheder for at iværksætte større initiativer.

Hvad kan Solrød Kommune gøre?

- Solrød Kommune vil sikre, at folkeoplysningsudvalget har kompetence til at støtte og stille lokaler til rådighed for folkeoplysende virksomhed af enhver art.
- Solrød Kommune vil støtte lokale initiativer til fritids- og kulturaktiviteter med puljer til forskellige former for tilskud og støtte. Graden af brugerbetaling indgår i afvejningen af incitamenter til mest mulig borgerdeltagelse, og hvor særlige forhold gør sig gældende, er der mulighed for at undtage for kravet om deltagerbetaling.
- Solrød Kommune vil fortsat forenkle og synliggøre tilbud, muligheder og krav til borgerne samt støtte og vejlede med hensyn til de lovmæssige og administrative betingelser, der stilles til foreningerne. De frivillige i foreningslivet er også fremover et fundament i folkeoplysningspolitikken, hvor et fremtidigt generationsskifte vil stimuleres ved højere grad af indflydelse og samtidig mindre grad af foreningsmæssig forpligtelse.
- Solrød Kommune vil fremme mulighederne for socialt samvær, fællesskab og kreativ udfoldelse. Dette kunne eksempelvis være lokaler til kulturelle udstillinger eller værksteder, samt indbydende væresteder efter endt træning eller undervisning.
- Solrød Kommune vil sammen med folkeoplysningsudvalget lave en revision af retningslinjerne i Solrød-ordningen.

Fakta

- Anvisning af og regler for udlån af lokaler og faciliteter samt tilskud er beskrevet i Tilskud til folkeoplysning m.v. i Solrød Kommune.
- Satser for lokale-, medlemstilskud m.m. er skrevet i Takstbladet for folkeoplysning.

Samspil og sammenhæng mellem folkeoplysningen og selvorganiserede grupper og aktiviteter

Foreningslivet udfordres og udvikles i dag i mange nye retninger. Traditionelle tilbud om deltagelse på faste hold imødekommer ikke længere alle borgernes behov. Derfor udvikler foreningerne nye organisationsformer, hvilket blandt andet sker med inspiration fra selvorganiserede grupper, uden at der derved gøres op med foreningstanken. For at folkeoplysningen kan være med til at løfte nogle af de udfordringer og imødekomme den udvikling, der sker i samfundet, er der behov for, at foreningerne kan indgå i et aktivt samspil med hele civilsamfundet, herunder andre frivillige organisationer, det lokale erhvervsliv og de løse netværk. Derudover er der behov for en fortsat udvikling af nye initiativer/projekter, der kan bidrage til at styrke og forny folkeoplysningen.

Politiske mål

- Solrød Kommune ønsker med forskellige puljer at støtte udviklingsarbejde i forbindelse med nye initiativer, organisationsformer eller projekter. Den traditionelle forening er ikke altid en nødvendig ramme for en aktivitet. Derfor skal det organiserede foreningsliv have mulighed for at udvikle organisationsformer, der i højere grad kan involvere nye grupper og andre end dem, som traditionelt er medlem af en forening, ligesom selvorganiserede aktiviteter skal kunne opnå tilskud.
- Solrød Kommune lægger vægt på lokaler og faciliteter til udvikling af flere, mere fleksible og spontant tilgængelige aktivitetsmuligheder. Samtidig vægtes nærhed og tidsmæssig tilgængelighed i forhold til børn og seniorer, samt borgere med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser.
- Solrød Kommune ønsker, at det bliver nemmere og mere attraktivt at danne folkeoplysende foreninger.

Hvad kan Solrød Kommune gøre?

- Solrød Kommune vil sikre, at der inden for den økonomiske ramme på folkeoplysningsområdet afsættes en pulje til at understøtte det folkeoplysende udviklingsarbejde. Puljen vil være benævnt Udviklingspuljen.
- Solrød Kommune vil primo 2012 udarbejde nærmere retningslinjer for Udviklingspuljen, men grundlæggende kan aktiviteter og initiativer, der understøttes af Udviklingspuljen, have deres udspring i både det organiserede foreningsliv som i selvorganiserede grupper, der ikke behøver at være godkendt som folkeoplysende foreninger.
- Solrød Kommune vil sørge for, at støttemuligheder og midler til udvikling og iværksættelse af nye aktiviteter/initiativer kommunikeres tydeligt ud, så alle borgere, organisationer og foreninger er vidende om muligheder, puljer og perspektiver for støtte.
- Solrød Kommune vil arbejde for at reglerne omkring foreningsdannelse bliver gjort mere lempelige, og at god vejledning og starttilskud fortsat ydes.

Fakta

- Hjælp til foreningsdannelse og støttemuligheder til folkeoplysende foreninger findes på Solrød Kommunes hjemmeside www.solrod.dk – Kultur & Fritid – Foreningsservice
- Retningslinjer for de forskellige start-, drifts- og udviklingspuljer fremgår af "Solrød-ordningen", som primo 2012 vil blive revideret

Samspelet mellem folkeoplysningen og øvrige politikområder

Folkeoplysningspolitikken indgår som en del af de sammenhængende indsatser i Solrød Kommune, og sigter især på en samling af eksisterende politiske visioner samt at skabe grundlag for brede samarbejder og partnerskaber.

Politiske mål

- Solrød Kommune lægger vægt på, at folkeoplysningen understøtter tilbud og indsatser på handicapområdet, i arbejdet med integration, på børne- og unge-området, i forebyggelse og sundhed, samt dagtilbud til borgere i alle aldre.
- Solrød Kommune ønsker øget samarbejde og partnerskaber på folkeoplysningsområdet. Et forstærket netværk såvel foreningerne imellem som mellem foreningslivet og de kommunale institutioner vil, ligesom øget samarbejde med erhvervslivet og private samt på tværs af kommuner, give folkeoplysningsområdet flere muligheder for at iværksætte større initiativer og løse konkrete opgaver.

Hvad kan Solrød Kommune gøre?

- Solrød Kommune vil understøtte samarbejde og partnerskaber mellem kommunen og foreninger eller organisationer i eller uden for den folkeoplysende virksomhed. Samarbejdet skal bidrage til realiseringen af kommunens målsætninger og visioner på alle politikområder med tilknytning til folkeoplysningsområdet.
- Øvrige samarbejder og partnerskaber understøttes ud fra behovs- og initiativstyret princip. Det kan eksempelvis være samarbejde mellem folkeoplysningen og biblioteket på områder såsom foredrag, debatarrangementer eller digitaliseringsstrategier, eller samarbejde med patientorganisationer omkring sundhedsfremme, genoptræning m.v.

Fakta

- Folkeoplysningspolitikken er et supplement til den vedtagne Fritids- og kulturpolitik samt Helhedsplanen for Idrætsområdet 2010-2014.
- Kommuneplanen 2009-2021 opstiller en målsætning om, at borgernes og kommunens ressourcer tilsammen skal skabe et alsidigt kultur- og fritidsliv.
- Integrationspolitikken beskriver blandt andet, hvorledes kommunen skal iværksætte særlige tiltag i samarbejde med foreninger, organisationer m.fl. med det formål at få børn, unge og voksne med anden etnisk baggrund til at deltage i folkeoplysningen.
- De skolepolitiske visioner og mål 2010-13 beskriver blandt andet, hvorledes en børne- og voksenkultur baseret på fornuft, hensyntagen og fælles forpligtende samvær skal opbygges.
- Den sammenhængende børnepolitik beskriver, hvordan den folkeoplysende virksomhed alene eller i partnerskab med f.eks. biblioteket kan understøtte børn og unges udvikling, læring og trivsel.
- Sundhedspolitikken opstiller målsætninger om fysisk aktivitet udført i folkeoplysende foreninger, i partnerskaber mellem institutioner og foreninger, samt gode rammer for selvorganiseret motion og bevægelse.

Afgrænsningen af folkeoplysningen i forhold til konkurrerende aktiviteter

I en tid, hvor tilbuddene fra udbydere både under og udenfor folkeoplysningen bliver mere individualiserede og specielle, er det vigtigt, at den folkeoplysende virksomhed fortsat funderer sine aktiviteter på borgerinitierede initiativer, primært i det frivillige, demokratisk opbyggede foreningsliv, som bæres af det forpligtende fællesskab.

Politiske mål

- Solrød Kommune ønsker, at folkeoplysningen fortsat kan udvikle tidssvarende og aktuelle aktivitetstilbud, men udviklingen skal samtidig foregå på et demokratisk nonprofitgrundlag med henblik på at styrke og udvikle de fællesskaber, som fortsat er foreningslivets primære kerneværdi.
- Solrød Kommune ønsker, at de folkeoplysende aktiviteter indgår i samarbejde og partnerskaber med kommunale tilbud og tilbud fra det øvrige foreningsliv i kommunen, f.eks. de kulturelle, humanitære, sociale, patientrettede, hobbybetonede og politiske foreninger samt andre interesseorganisationer.

Hvad kan Solrød Kommune gøre?

- Solrød Kommune vil sikre, at de kommunale tilskud alene går til almennyttige formål med folkeoplysende sigte for derved at styrke og støtte det folkeoplysende arbejde.
- Solrød Kommune vil sikre faste kriterier for områder som grænser op til aktiviteter, der konkurrerer med kommercielle udbydere. Eksempelvis er udarbejdet et sæt kriterier for brugen af motionslokalet i Solrød Idrætscenter.
- Solrød Kommune vil understøtte samarbejde mellem folkeoplysningen og biblioteket på områder såsom foredrag, debatarrangementer eller digitaliseringsstrategier.

Fakta

- Ifølge konkurrenceloven må kommuner ikke være konkurrenceforvridende – f.eks. ved at give gratis eller meget billig adgang til faciliteter, der konkurrerer med de kommercielle motionscentre. Derfor er udarbejdet et sæt retningslinjer for brugen af motionslokalet i Solrød Idrætscenter, hvilket som en form for idrætsstøtte og efter individuel aftale giver mulighed for at stille lokalet til rådighed for idrætsudøvere med særlige behov og i begrænsede tidsrum.

Brugerinddragelse under folkeoplysningen

Brugerne skal sikres formel og reel brugerindflydelse. Derfor er det i henhold til folkeoplysningslovens § 35 stk. 2 byrådets forpligtelse at oprette et udvalg inden for den kommunale forvaltning med repræsentation for den virksomhed, der kan få tilskud efter folkeoplysningslovens kapitel 3. Udvalget har udtaleret ved fremtidige ændringer af folkeoplysningspolitikken, det årlige budget samt tilskudsreglerne for området. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at uddelegere nogle af sine kompetencer til udvalget.

Politiske mål

- Solrød Kommune ønsker en fortsat brugerinddragelse gennem et folkeoplysningsudvalg, jf. folkeoplysningslovens § 35 stk. 2. Der skal som minimum være repræsentation af aftenskoler, idrætten, uniformerede korps, kulturelle foreninger og byrådet, men uorganiserede kan også få sæde i udvalget. Udvalgets kompetencer kan blive varetaget i samarbejde med mindre, specialiserede brugerråd, som eksempelvis Solrød Idræts Union.
- Solrød Kommune ønsker et synligt og attraktivt folkeoplysningsudvalg, der udover den lovpligtige udtaleret har kompetence på flere områder, eksempelvis i forbindelse med fordeling af diverse tilskudsmidler, fordelingen af lokaler- og øvrige faciliteter m.v., jf. kompetence og opgavefordelingsplanen gældende fra 2012.

Hvad kan Solrød Kommune gøre?

- Solrød Kommune vil sikre brugerinddragelsen gennem et folkeoplysningsudvalg bestående af op til 9 medlemmer, hvorunder aftenskoler, idrætten, uniformerede korps, kulturelle foreninger og byrådet er repræsenteret. Men samtidig sikres pladser til andre aktører under folkeoplysningen, f.eks. de uorganiserede udøvere, udøvere med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser m.fl.
- Solrød Kommune vil gennem administrativ bistand sikre, at folkeoplysningsudvalget orienteres om ny lovgivning, relevante kommunale aktiviteter etc., og at information om udvalgets virksomhed kommunikeres til alle, der udøver aktiviteter på det folkeoplysende område.
- Solrød Kommune vil fortsat uddelegere en høj grad af beslutningskompetence til folkeoplysningsudvalget, hvilket sikrer en hurtig og fleksibel sagsbehandling.

Fakta

- Folkeoplysningsloven
- Folkeoplysningsudvalgets kompetencer og opgaver
- Folkeoplysningsudvalgets vedtægter

Byrådets vision for Solrød Kommune

Solrød Kommune er en naturskøn del af hovedstadsområdet, hvor vi bor godt og løbende udvikler muligheder for et aktivt og trygt hverdagsliv.

En dynamisk kommune - det bedste sted at bo i hovedstadsområdet.

En kommune med en bæredygtig økonomi med plads til stabil drift og udvikling

En velfungerende bokommune, der rummer befolkningstilgang og ændringer i befolkningssammensætningen

Borgernes og kommunens ressourcer skaber tilsammen et alsidigt kultur- og fritidsliv

Natur og miljø beskyttes, så Solrød også fremover er en grøn oase i hovedstadsområdet.

Udgangspunktet er værdierne: Selvbestemmelse, medansvar og respekt for forskelle.

Folkeoplysningspolitik i Solrød Kommune

Udgivet af Solrød Kommune januar 2012

Redaktion:

Mona Madsen, Fritids- og kulturchef

Alice Kristensen, Ekspeditionssekretær ved Kultur & Fritid

Annette Kristensen, Assistent ved Kultur & Fritid

Peter Jul Jacobsen, Idræts- & fritidskonsulent

Produktion og layout:

?

Tryk:

?

Oplag:

?

Foto:

?

Folkeoplysningspolitikken kan downloades i pdf-format på www.solrod.dk eller rekvireres ved henvendelse til:

Solrød Kommune

Solrød Rådhus

Solrød Center 1

2680 Solrød Strand

Tlf.: 56 18 28 04